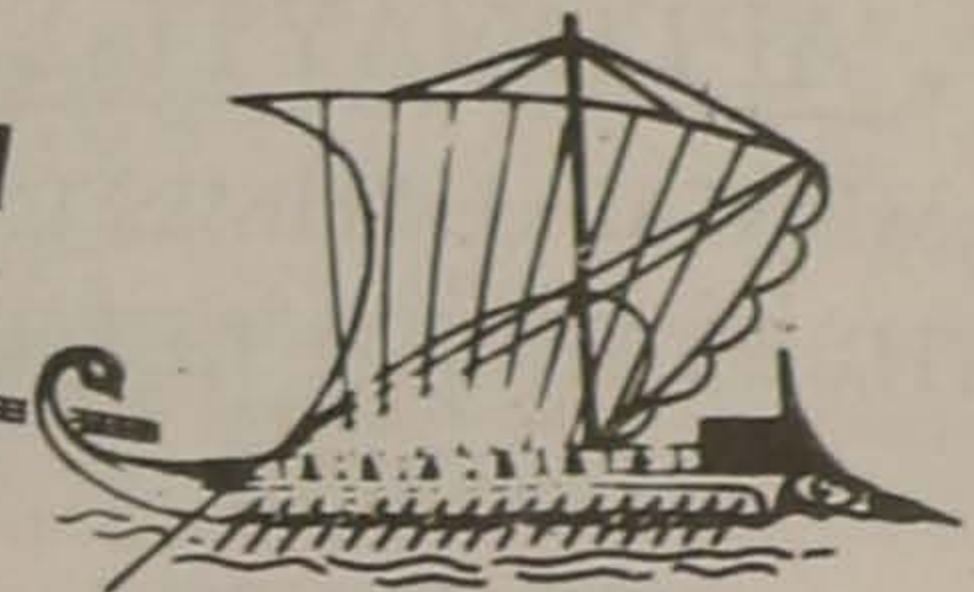

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 3ο Αρ. Φύλλου 33

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ 1991

ΒΑΘΕΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ο αείμνηστος Πατριάρχης Δημήτριος, τον οποίο θρήνησε ο θάνατος το βράδυ της Τετάρτης, 2-10-91. Ο Πατριάρχης Δημήτριος υπήρξε πιστός θεματοφύλακας της Ορθόδοξης και του Ελληνισμού. Αιωνία του η μνήμη!

Ανέκαθεν οι Πόντιοι έτρεφαν και τρέφουν ιδιαίτερο σεβασμό κι αγάπη στον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινούπολεως.

Η εκκλησία εξάλλου του Πόντου, ανήκε πάντοτε στην πνευματική και διωκτική δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Μάλιστα, η εκκλησία του Πόντου ανέδειξε και οικουμενικούς πατριάρχες, όπως τον Ανθιμο από την Τραπεζούντα, τον Ιωάννη Η' Ξιφιλίνο από την Τραπεζούντα, το Γεώργιο Ξιφιλίνο από την Τραπεζούντα, τον Ιωσήφ Β' από την Τραπεζούντα και τον Συμεών από την Τραπεζούντα και

πολλούς Επισκόπους.

Μέσα στο διάβα της ιστορίας σκληρή υπήρξε και σκληρή παραμένει η μοίρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όπως σκληρή υπήρξε και η μοίρα της εκκλησίας του Πόντου.

Η ποντιακή μούσα, που εκφράζει την καρδιά του Ποντιακού Λαού, εκλάψε το κλείσιμο της Αγίας Σοφίας.

"... κλείδωσαν την Αγία Σοφία, το Μέγα Μοναστήρι..."

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο πάντοτε στάθηκε φύλακας άγγελος του Ποντιακού Ελληνισμού.

Αντί μνημοσύνου

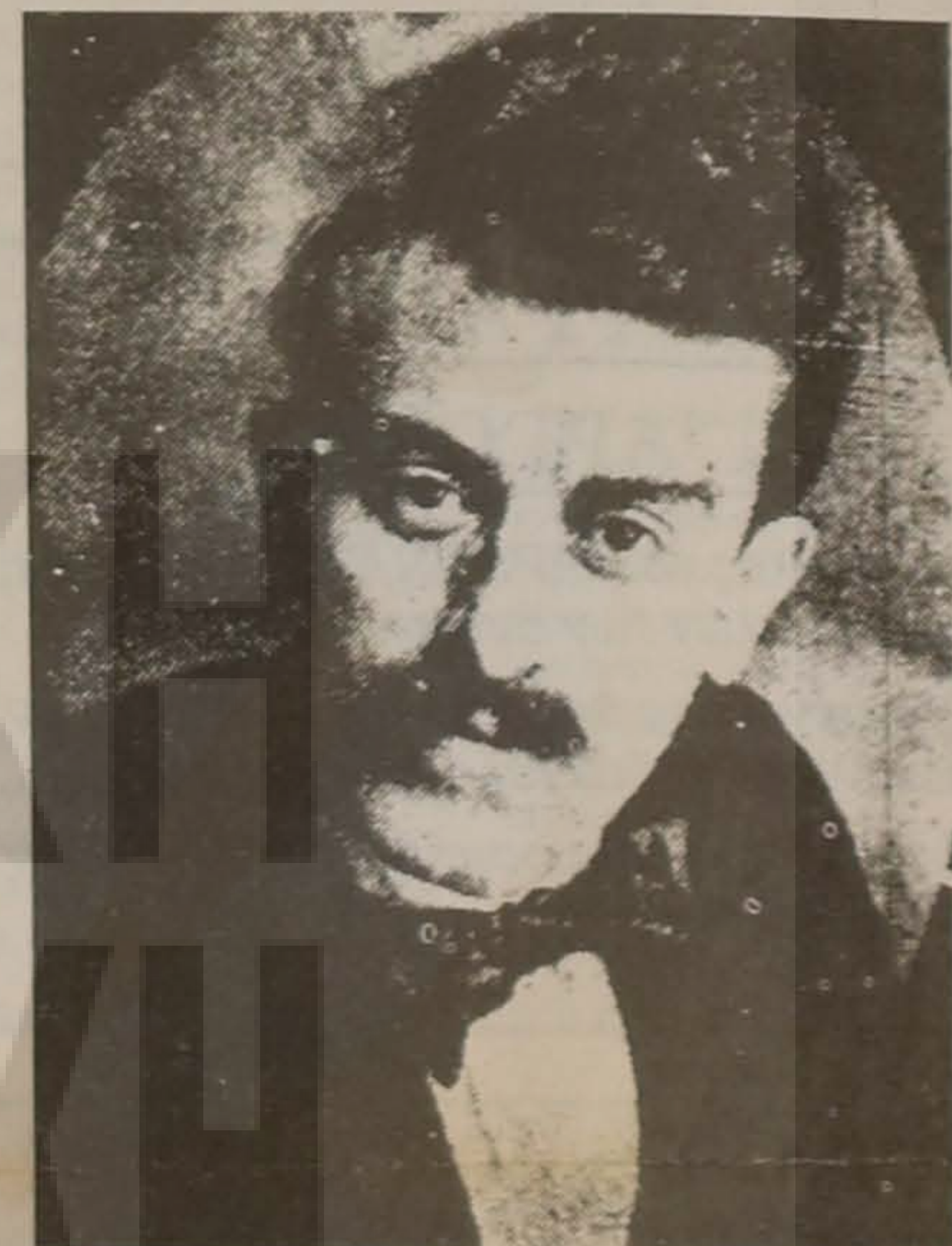
ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ

Ο αθρομόντος Πόντος κατά το διάβα της ιστορίας του ανέδειξε πλήθος εθνομαρτύρων. Ένας από αυτούς που κατέχει ιδιαίτερη θέση στο Πάνθεο των ηρώων ήταν και ο δημοσιογράφος Νίκος Καπετανίδης, ο οποίος "εξετελέσθη δι' αγχόνης την 21η Σεπτεμβρίου 1921 εις ηλικίαν 32 ετών", γιατί πίστευε στην Ελλάδα. Κι ακόμα, γιατί καυτηρίαζε με τα πύρινα όρθρα του τα κακουρήματα των Τούρκων. Ήταν η εποχή που οι Τούρκοι έθεσαν εφαρμογή το της γενοκτονίας των Ποντίων.

Ο μεγάλος αυτός Έλληνας, γεννήθηκε στο Ρίζιο του Πόντου το 1889. Αποφοίτησε από το φροντιστήριο της Τραπεζούντας το 1905. Εργάστηκε ως λογιστής στο Τραπεζικό όικο των αδερφών Φωστηροπούλου. Η μεγάλη του όμως φροντίδα κι αγάπη ήταν ο ελληνισμός του υπόδουλου Πόντου.

Γι' αυτόν, κατανόησε τον περισσότερο χρόνο του. Το Γραφείο του αποτελούσε αρχηγείο συσκέψεων των προκρίτων και των άλλων παραγώ-

γων της ελληνικής κοινότητας Τραπεζούντας, για θέματα εθνικά. Εγραψε πατριωτικά άρθρα και χρονογραφήματα σε εφημερίδες και περιοδικά κι

εμπύκωνε το ελληνικό στοιχείο του Πόντου.

Στη διάρκεια της ρωσικής κατοχής συνέχισε στην 3η σελ.

ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας θα πραγματοποιήσει στις 15-10-1991 στο κέντρο "Ξεριζωμός" συνέντευξη για τα καλλιτεχνικά τμήματα. Μία προσφορά της Ε.Λ.Β. σ' αυτούς που προσφέρουν στην παράδοση.

Εγγραφές στα καλλιτεχνικά τμήματα της Ε.Λ. Βέροιας

Αρχισαν οι εγγραφές στα τμήματα χορωδίας και χορευτικών της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Οι ενδιαφερόμενοι ν' απευθύνονται στα γραφεία της Λέσχης και στο τηλ. 28.356 (από 10 π.μ. έως 1 μ.μ.).

Πνευματική εκδήλωση από την Ε.Λ.Β.

Στα πλαίσια των πνευματικών της δραστηριοτήτων η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας προγραμματίζει για τις 4-11-1991 πνευματική εκδήλωση αφιερωμένη στη μάνα. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης, που θα ανακοινωθεί εντός των προσεχών ημερών, περιλαμβάνει ομιλία από το συγγραφέα - οικονομολόγο κ. Γιάννη Μελετιδή. Το θέμα της ομιλίας είναι: "Η μάνα μέσα από την ποντιακή ποίηση και το ποντιακό τραγούδι". Ακόμα στην εκδήλωση

θα πάρει μέρος και η πολυμελής μικτή χορωδία της Ε.Λ.Β.

Συναγερμός για τη Θράκη Πρόταση για μια ριζική και γιγαντιαία αναβάθμιση της περιοχής

Οι Πόντιοι

Το θέμα της εγκατάστασης των Ελλήνων του Πόντου στη Θράκη - τελευταία εθνική σωτηρία - είναι τόσο πολυσυζητημένο κι έχει τόσο πολύ προ-

Του κ. Κώστα Σπανού

βλεπεί απ' τις τελευταίες κυβερνήσεις που θα πίστευε κανείς πως ύστερα από τόσο λογία οι υποσχέσεις θα είχαν ήδη εγκατασταθεί κάποιες αρκετές

χιλιάδες ποντίων στη Θράκη. Δυστυχώς όμως οι Πόντιοι εξακολουθούν να περιφέρονται άστεγοι και άνεργοι στην Αθήνα.

Συνέχεια στην 2η σελ.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Το ποντιακό θέατρο

Το ποντιακό θέατρο αποτελεί ένα κομμάτι της λαογραφίας του ελληνισμού. Τα αρχαιότερα στοιχεία του, σωστά δαιμόνια βρίσκονται στα προγονικά μας γλωσσικά ιδιώματα. Η δράση του πηγάζει από τις κρυσταλλένιες νερομάνες της ποντιακής λαογραφίας και των ποντιακών παραδόσεων. Δε μιμείται άλλα πρότυπα, αλλά είναι η ίδια η ζωή του ποντιακού λαού, όπως αυτή κυλούσε στις πολιτείες, στα χωριά, στους κάμπους και στα βουνά. Είναι η γνήσια έκφραση του ποντιακού λαού και κινείται αρμονικά

σε γνώριμο χώρο της πλούσιας ποντιακής παραδοσιακής κληρονομιάς, παλιάς και πρόσφατης.

Η παρουσία του ποντιακού θεάτρου αρχίζει από τότε που εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι άποικοι Έλληνες στα παράλια του Ευξείνου Πόντου. Τα θεατρικά έργα έχουν γνήσια δημιουργική πνοή και εκφράζουν το αυτογέννητο ποντιακό πάθος και ζωντάνια.

Το ποντιακό θέατρο θα έλεγε κανείς, ότι κλείνει μέσα του μία ευδιάθετη καθολικότητα

και μία θετική ποίηση, που δονεί τις ψυχές. Και όλα αυτά, χωρίς ν' απομακρύνεται από τις ρίζες του, που είναι οι αρχαίες τραγωδίες. Λειτουργούσε πάντοτε σε επαφή με τον ποντιακό κόσμο και την εξέλιξη του πολιτισμού του. Η μορφή του ήταν το χαρακτηριστικό της φυσιογνωμίας του ποντιακού λαού μέσα στην ιστορική διαδρομή. Και αυτή τη μορφή έχει ως σήμερα, συνεχίζοντας έτσι τη γόνιμη, για το σύγχρονο θία, παρουσία του.

Ακόμα, το ποντιακό θέατρο

έδωσε την αφορμή και την αιτία - αναγκαιότητα, ν' αναφωθούν συγγραφείς με θεατρικά έργα αξιόλογα και σε ποιότητα και σε ποσότητα, ώστε να πλησιάζει η λογοτεχνία, η Φιλολογία και η Γλωσσολογία.

Γι' αυτό το τελευταίο βοήθησε πολύ και η ποντιακή διάλεκτος, η οποία έδωσε συνολικά την εικόνα και την ουσία μιας λαλιάς ζωντανής με όλο τον εκφραστικό της πλούτο. Χάρη, λοιπόν, στην εκφραστική δύναμη που έχουν τα τοπικά γλωσσικά ιδιώματα της ποντια-

κής διαλέκτου, με την ποικιλία των χρωματισμών και των εννοιών (κυριολεκτικών και μεταφορικών), με την ιδιότυπη σύνταξη και τα λαϊκά παιχνιδίσματα της γλώσσας καθιστούν το ποντιακό θέατρο ένα αξιόλογο χώρο σοβαρής επιστημονικής μελέτης και έρευνας.

Πέρα απ' όλα αυτά, το ποντιακό θέατρο εξυπηρετεί και τη λαογραφία. Οι περιγραφές των θηών και εθίμων των δεισιδαιμονιών και των προλήψεων που δίνονται πάνω στη σκηνή δημιουργούν τη μόνη

κατάλληλη ατμόσφαιρα για την τέλεια ερμηνεία και κατανόηση των τραγουδιών, των χορών σχετικά με το θέμα της πηθογραφίας που αναπαριστούν.

Και ακόμα, το ποντιακό θέατρο μπαίνει και στο χώρο της καρδιάς και του νοού. Δίνει κάποια θεραπεία - κάποια ψύξη, χαρά, νοσταλγία για το γενέθλιο τόπο, προβληματίζει και διδάσκει.

Το ποντιακό θέατρο παρουσιάζει πάνω από 250 θεατρικά έργα. Πατέρας του Ποντιακού θεάτρου κατά τον Ι. Παμπούκη

θεωρείται ο Κερασούντιος Ιωάννης Βαλαδώνης και άλλος πόντιος θεωρούν σαν πατέρα του ποντιακού θεάτρου το Γεώργιο Φωτιάδη από τη Κράμνη (1873 - 1909). Ένας από τους μεγάλους θεατρικούς συγγραφείς θεωρείται και ο Φίλων Κτενίδης, όπως και άλλοι νεότεροι.

Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι, το ποντιακό θέατρο στη μακροχρόνια ζωή του διατήρησε ανέθευτη την ελληνική του πορεία. Στάθηκε το λαϊκό σχολείο του ποντιακού ελληνισμού. Η μελέτη και η έρευνα του αποτελεί υπόθεση κατ' εξοχήν ΕΘΝΙΚΗ.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΑΝΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΤΣΙΚΑΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

"ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ"

ΤΗΛ. 0331/66913 - FAX 0331/66979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στίλβες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύλλογος Ποντίων Ποηκιάστρου και Περιχώρων "Οι Ακρίτες" μας έστειλαν το παρακάτω ευχαριστήριο:

"Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητά Μέλη του αδελφού Σωματείου της Βέροιας,

Το Δ/κό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, σας εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες για την προθυμία με την οποία ανταποκριθήκατε στο κάλεσμά μας, για εμφάνιση της χορωδίας του Συλλόγου σας στην πόλη μας και στα πλαίσια εκδηλώσεων που διοργανώσαμε σε συνεργασία με τον Δήμο και τους Συλλόγους του Ποηκιάστρου και οι οποίες ήταν αφιερωμένες στις "Αθισμόντες Πατρίδες".

Η άσπρη εμφάνιση της χορωδίας σας, ο τρόπος εκτέλεσης των παραδοσιακών τραγουδιών του αθισμόντου Πόντου και η ευχάριστη έκπληξη των μικρών τραγουδιστών, ικανοποίησαν απόλυτα τους συμπολίτες μας.

Αισθανόμαστε περήφανοι για σας, σαν συμπατριώτες και σας συχαίρουμε θερμά για το έργο που πραγματοποιείται.

Με τη βεβαιότητα ότι η συνεργασία μας θα συνεχισθεί, σας στέλνουμε και πάλι τις θερμότερες ευχαριστίες μας.

Με πατριωτικούς
χαιρετισμούς
για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Βασίλης Αθανασιάδης
Ο Γεν. Γραμματέας
Γιάννης Χρυσουλίδης"

Διόρθωση

Από λάθος γράφτηκε άλλο όνομα αντί του κ. Παπαδόπουλου στα δημοσιευθέντα στο υπ' αριθμ. 32 φύλλο του "Αργοναύτη" ποντιακά ανέκδοτα.

Συγγνώμη

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ευχές

1. Πέρα να πιαν'τες και μάλα-
μον να εθαίν.

••

2. Να είεις την ευχίν τη Θεού
και τη Παναγίας.

••

3. Τ' ημέρες μ, ο Θεόν χρέ-
νια να δί ο' ατά.

••

4. Ο Θεόν 'ς σα μουράτια ο'
να πλερών' τσε.

••

5. Ο Θεόν να βρέξ' και ου να
χορτά εις.

••

6. Να ζεις και να βασίλει.

••

7. Η στράτα ο' μέλ' και γά-
λαν.

8. Τ' Αβραάμ και τ' Ισαάκ τα
καλά 'ς σα σπία ο'.

Λεξιλόγιο

1. Ζερβά = αριστερά

2. ήντιαν = ό,τι

Συναγερμός για τη Θράκη

Συνέχεια από την 1η σελ.

να και σε μερικά ακόμη μεγάλα αστικά κέντρα, γιατί απλούστατα δεν τους δόθηκε ποτέ τίποτε ουσιαστικό που θα τους εξασφάλιζε τα προς το ζην και που θα τους έκανε να προτιμήσουν, σαν μόνιμο τόπο παραμονής τους τη θράκη. Για να πανε οι πόντιοι στην θράκη, δεν θα πάνε μόνο με υποσχέσεις. Πρέπει να τους δοθούν αμέσως "όλα όσα απαιτούνται", ώστε η ζωή τους εκεί να είναι άνετη και το μέλλον τους εξασφαλισμένο. Χρειάζονται οικόπεδα, σπία, χωράφια και πιο πολύ απ' όλα, χρειάζονται σίγουρη δουλειά.

Το κράτος έχει ασφαλίσει στη θράκη δικές τους δημόσιες εκτάσεις απ' τις οποίες θα πρέπει αμέσως να παραχωρήσει στους πόντιους ένα ικανοποιητικό μερίδιο γης. Εκεί επίσης κι ένα μεγάλο αριθμό ήσομένων σπιτιών, σαν αυτά που χρησιμοποιήθηκαν στους σεισμούς της Καλαμάτας, που θα μπορούσαν κι αυτά να δώσουν μια κάποια πρόχειρη λύση στέγασης, για λίγους τουλάχιστον μήνες. Υπάρχουν τέλος και τα διάφορα αξιόλογα έσοδα από λαχεία, προ-πο Λόττο, Καζίνο, ιπποδρόμο κλπ, τα οποία σκορπίζονται σήμερα σε καθόλου επείγονται ή απαραίτητα έργα και τα οποία για 3 - 4 χρόνια, θα μπορούσαν να διατεθούν, αποκλειστικά και μόνο, για τη εγκατάσταση ποντίων στην θράκη. Υπάρχουν τα πάντα, εκτός μόνο από την ενεργητικότητα των ελληνικών κυβερνήσεων.

Ενα όμως από τα βασικότερα πράγματα που είναι υποχρεωμένο να κάνει το κράτος, είναι να μπορέσει να εξασφαλίσει δουλειά στους επόικους αυτούς προκειμένου να έχουν έ-να επιπλέον σταθερό εισόδημα, πέρα από τα λίγα έσοδα που η καλλιέργεια της γης θα τους αποδώσει.

Χωρίς λοιπόν διαταγμούς και ενδοιασμούς, χωρίς επιφυλάξεις και μεμφιμοιρίες, θα πρέπει να δοθούν, απ' το κράτος - τώρα αμέσως - κίνητρα πολλά και ιδιαίτερα ελκυστικά και αποτελεσματικά, τόσο για την προσέλκυση και εγκατάσταση εκεί των ποντίων, όσο και για την προσέλκυση και δημιουρ-

για εκεί διάφορων εστιαστικών, βιομηχανικών και τουριστικών μονάδων ώστε να βρουν δουλειά και να μην αναγκάζονται οι πόντιοι να τρέχουν, όπως κάνουν σήμερα στις λαϊκές των αστικών κέντρων, για να πουλήσουν την πραγμάτιό τους και να ζήσουν. Για τις επενδύσεις ειδικά και όσον αφορά τουλάχιστον το θέμα εκχώρησης γης, το κράτος θα πρέπει να παρέχει δωρεάν όλες τις εκτασεις που θα χρειάζετο μια οποιαδήποτε επένδυση, γιατί αυτές οι επενδύσεις θα μας βοηθήσουν να προστατεύσουμε ολόκληρη την υποήσπινη γη της περιοχής αυτής.

Με αφορμή την περίπτωση εκείνη των "εμπορικών ποντιακών συναλλαγών" στις λαϊκές αγορές, που φαίνεται να προσελκύει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των ποντίων, θα μπορούσε ίσως το κράτος να τους βοηθήσει κάπως ιδιαίτερα και πιο αποτελεσματικά, ώστε να δημιουργήσουν μια μόνιμη μεγάλη εμπορική "ποντιακή αγορά" στη θράκη, ένα δηλαδή μόνιμο μεγάλο και πολύ πλούσιο λαϊκό "παζάρι", σαν αυτό περίπου το περίφημο παζάρι της Κωνσταντινούπολης, που καθώς λέγεται, το συντηρούν αποκλειστικά σχεδόν έλληνες τουρίστες που πηγαίνουν κατά χιλιάδες κάθε εβδομάδα, μόνο και μόνο για να ψωμίσουν!!! Με λίγη λοιπόν φαντασία και με περισσότερη προσπάθεια τόσο από πλευράς των ιδίων των ποντίων, όσο και από πλευράς του κράτους, θα μπορούσε να δημιουργηθεί στη θράκη ένα τέτοιο αξιόλογο παζάρι και με τη συμπαράσταση μόλις των ελληνικών ταξιδιωτικών και τουριστικών γραφείων θα ήταν δυνατόν να κατευθύνονται εκεί αρκετές χιλιάδες Έλληνες από όλη την Ελλάδα, και για τουρισμό, αλλά και για να ψωμίσουν παρόμοια είδη σαν αυτά της Πόλης. Κύρια επιδίωξη βέβαια όλων αυτών των επισηκέψεων θα ήταν η ενίσχυση της εδραίωσης του ποντιακού στοιχείου στη νέα του πατρίδα.

Σημ. "Αργοναύτη": Το απόσπασμα του παραπάνω άρθρου αναδημοσιεύεται, (πολιτικά και ιδιαίτερα ελκυστικά και αποτελεσματικά, τόσο για την προσέλκυση και εγκατάσταση εκεί των ποντίων, όσο και για την προσέλκυση και δημιουρ-

3. θεκάρ = θήκη

4. κάθον = κάθε

5. καυκίν = ποτήρι

6. κόλφος = μασοχή

7. κόρδας = χορδές

8. λεγνά = λεπτά

9. λίβια = σύννεφα

10. Μισίρ = Αίγυπτος

11. Ξαν = Ξανά

Αινίγματα

1. "Άσπρα βούδε αλωνίζουν, η μοιμόνα κήωθ' τ' αλώνιν και ο γέρον σακκουλιάζει" (Τα δό-ντια, η γλώσσα και το στομάχι).

2. "Ανάμ' 'ς ο' σπία 'μουν κορύδε απλωμένο" (Τα άστρα).

3. "Σ' σό μαύρον το γαιδούρ' απάν έσυραν άσπρον στρώ-μαν" (Ο δίσκος για το ψήσιμο του ψωμιού).

4. "Έν έναν πράμαν κι όρ' οι αρθώποι έχουν στο. Το πρωί γεμώνουν άτο και το θράδον φκαιρώνουν άτο". (Το παπού-τσι).

Παροιμίες

1. Αλφίφ' άτ σο κατίν άτ' (δεν έχει καλή εργασία)

2. Αν ελέπ' την κοτύλαν άτ' (για πράγμα που θεωρείται ά-δύνατο).

3. Ασόν Κοσμάν κι ασόν Δο-μιανόν έγκεν στο (για το παιδί που αποκτήθηκε μετά από τα-ξίματα - μονάκριβο και καιδε-μένο).

4. Αμον σέρας άλογο (για τους περιφρονημένους).

5. Βάλλω αποπέσ' μαύρα κι απ' έξ άσπρα (απόκρυψη της

θλίψης).

6. Μη τερεις το λειπέκ' κι εβγάλης τη γούλα ο' (για τον ψωροπερήφανο).

7. Σο ξυλάγκ' απέσ' η λαβία τρανόν βοετόν εβγάθ' (για τους κούφιους).

8. Ατός σον φέγγον υλάζ' (άσκοπα μιλάει).

Ανέκδοτα

Η πεθεράμ' έρται

Ενας νεόπλουτος Αθηναίος Πόντιος λέγει στην δούλα του: "Μαρία ρίζομ' να πας στο σταθ-μόν να περμέντς την πεθεράμ που θα έρται ο σον Κατερίνη, και κι ξέρ' το σπύ, να παίρτα στεν και έρσαι. Επαρ, λέγ' στεν και έναν εκατοστάρικο πακ-σούς". Η δούλα εκάρεν άμον ντο είδεν το κατοστάρικο και λέγ' σόν κύριον: "Έμορφο, να πάγω, άμον αν κ' έρται η πεθε-ρά ο". Λέγιατεν κι ο αφέντης: "Αν κ' έρται, ετότες θα δίγω σε χιλιάρικο".

Εγώ στουπές κ' έμπαινα

Ο Σιθλόγλης ο Γιώρτζας σο Κοπίκιον, 'ς σα νεόπτα τ' το ρακίν πολλά εγάπανεν, και, α-τώρα που εν 85 χρονών, Ξαν τη γιακάν εθέ κι αφίν'.

Εναν ημέραν κάπ' επήγεν σο βαπτία, εγέντον στουπίν σς σο μεθούσ' και άμον τ' εβράδου-νεν επήγεν εδέβεν. Η γαρή άτ' η Στάθα όντες είδεν στόν τε-ντλήζ και απάν 'ς σα ποδάρα να στέκ' 'κ πορεί, επέρεν στον ασ σο κέρ'ν άτ' και επήγεν εθέκεν στον να κοιμάται να πουκάζ'. Την νύχτα ο μαύρον ο γέρον επεκατουρεύτεν. Να κουίζ' και να χαλάν' την πουχίαν τ' αλλη-νέτερων 'κ εθέβενεν. Εσκώθεν μαναχός, γιαθάσια - γιαθάσια, επήγεν 'ς σον πόρταν. Αμ τη μαντρί η πόρτα να εκεκά ετόν.

Διαδóη' συνεργίαν, ένοιξεν τη μαντρί την πόρταν. Τερει, σκο-τία πίσσα, άστρα να πουθενά κι φαίνταν. Αρ' εκατούρεσεν και εκλώστεν αραιύ' την πόρταν, άμα πόρτα πουθεν 'κ έν. Ετο-λανεύτεν αδά, ετολανεύτεν α-κεί, επίασεν τη χτνί τ' ουράδ'. Ετέρεσεν αέσ' 'κ γίνεται, ε-βάρκιξεν:

- Ε Στάθα, ελάτεν επάρτε με.

Οσπιτανοί όρ' εκπαράγον απέσ' 'ς σόν ύπνον και έτρεξαν απάν' 'ς σον λαλίον. Επήγαν εύραν στόν απέσ' 'ς σο μα-ντρίν.

- Αμώ σε κομμενόχρονη, εί-πεν στον η γαρή άτ' η Στάθα, εσύ αδαπέσ' ντ' έρρευεις;

- Γραία, είπεν ο γέρον, ελε-πω σας ση νύχταν πάτεν 'ς σο μαντρίν, τερειτεν τα χτνία γιαμ γεννούν, κι αέτς να είπα ασ πάω τερών κ' εγώ μίανς.

- Μώ σε, και σκοτία ντο θα έβενες, ναί γέρω.

- Στάθα, κια σκοτία αν κ' έ-τον, εγώ ατουπέσ' 'ς εμπαιν' να.

Ο Μουτσαρούφ'ς τη Κανή κι οι Χαβανίτ'

Σο Κόν - ντο λέω σας θα έν εκάν εκατόν χρονών ιστορίαν - έναν ημέραν ο μουτσαρούφ'ς εκούξεν ούτς τοι μνητάρτς τοι χωρίων και είπεν στς, να χωρίζ-νε ο σο χωρία τουν απέσ' και φέρνε από δύο παλαούς.

Αρ' επήγαν ούθ'. Επήγεν και τη Χαβίανας ο μνητάρτς. Κι ά-μον ντο έρθεν η σπρά τ' ερωτά τον ο μουτσαρούφ'ς:

- Εσύ απόθεν είσαι;

- Α ση Χαβίαναν είμαι εφέντη μ', είπεν ο μνητάρτς.

- Ε, εσύ αφού είσαι σ' σίν Χαβίαναν, ζάι μη νεγκάσκεσαι τίνας θα χωρίεις και τίνας 'κι θα χωρίεις! Ασ' οίντσον έρχου-νταν εσεράστια, δύ' νομάς, έ-παρ κι έθα!...

Α.Ε. ΠΟΝΤΙΩΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Μετά την εντυπωσιακή νίκη της στην Κοζάνη η Α.Ε. Ποντίων παραμένει αήττητη στο πρωτάθλημα και από τους βασικούς διεκδικητές για την άνοδο στην Β' Εθνική Κατηγορία.

Πολύ καλό το ξεκίνημα της Α.Ε.Π. Βέροιας στη νέα ποδο-σφαιρική περίοδο.

Το πρώτο παιχνίδι στην Αρτα το αποτέλεσμα ήταν 1-1. Το

δεύτερο παιχνίδι στη Βέροια με σκόρ 4-0 και το τρίτο στην Κο-ζάνη με 2-0. Θράμβος!

Για το ωραίο ξεκίνημα της ομάδας, ο προπονητής της

Α.Ε.Π.Β. κ. Στέφανος Γαϊτάνος δήλωσε στον "Αργοναύτη" τα εξής: "η ομάδα ξεκίνησε με κα-λές προοπτικές και υψηλούς στόχους, που επικεντρώνονται σε δύο σημεία. Πρωταγωνιστής στο πρωτάθλημα και ανάδειξη παικτών ικανών να δώσουν μελλοντικές λύσεις στην ομά-δα, να την οδηγήσουν σε με-γαλύτερη κατηγορία, αλλά και να επανδρώσουν τα εθνικά μας συγκροτήματα, όπως ήδη συμ-βαίνει με τον νεοαποκτηθέντα από το Αμύνταιο Νίκο Νταμπί-ζο, που παίζει ήδη στην Εθνική Νέων Ελλάδας".

Ο "Αργοναύτης" που με ιδιαί-τερο ενδιαφέρον παρακολου-θεί την ευχάριστη πορεία της Α.Ε.Π.Β., χαιρέται για τις επιτυ-χημένες εμφανίσεις της ομά-δας, καθώς και για τους υψη-λούς στόχους που έθεσε. Ευ-χές πολλές από τον "Αργοναύ-τη" για την πραγμάτωσή τους.

Από την Ιστορία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΓΙΟΡΤΑΣΕ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1921

της ποντιακής ζωής δημιουργούν ανατάσεις.

"Ποντιακή επιθεώρησης" (15.5.1976)

ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ "ΞΕΝΗΤΕΑΣ" ΘΑ ΠΕΡΙΟΔΕΥΣΕΙ Ο ΘΙΑΣΟΣ ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας εντατικά προετοιμάζει το έργο του αείμνηστου Φ. Κτενιόδη "Ο Ξενητέας", το οποίο θα παρουσιάσει πρώτα στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια και σε άλλες πόλεις.

Ο θίασος της λέσχης κατά την περιόδειά του θα πραγματοποιήσει στις πόλεις που θα επισκεφθεί θα έχει στενή συνεργασία με τα κατά τόπους ποντιακά σωματεία.

"Ενωση Ποντίων" (Μάιος 1978)

ΕΚΔΕΧΤΗΚΕ ΝΕΟ Δ.Σ ΣΤΗΝ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Στις αρχαιρείσιες που έγιναν την Κυριακή 19.1.78 εκλέχτηκε το νέο διοικητικό συμβούλιο και καταρτίστηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος Καμπουρίδης Κώστας, αντιπρόεδρος Φωτιάδης Βασίλης, γεν. γραμματέας Μελετιδής Πάννης, ταμίας Ορφανίδης Σταύρος, μέλη Ανδρεάδης Ανέστης, Καπανίδης Κώστας και Αδαμίδης Βασίλης.

"ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΝΕΑ" 18.4.76

"ΕΝΩΣΗ ΠΟΝΤΙΩΝ" ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1978

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΈΤΟΣ 1972

Εσοδα: 22.812

Εξοδα: 9.345

Υπολοιπιο: 13.467

Αρτια λειτουργεί η σχολή χορού που ίδρυσε η Ε.Λ. Βέροιας

Περισσότερο από 170 παιδιά ποντιακής καταγωγής στην Βέροια από ηλικία 8 - 12 χρονών, παρακολουθούν μαθήματα χορών σε αίθουσα της Ευξείνου Λέσχης από τους χοροδιδασκάλους Βασίλη Φωτιάδη και Τάκη Μαυρόπουλο.

Η λειτουργία της σχολής για την εκμάθηση των χορών γίνεται τρεις φορές την εβδομάδα και συγκεκριμένα τις απογευματινές ώρες. Σήμερα η λέσχη διαθέτει δύο χορευτικά συγκροτήματα, των μεγάλων από 18 νέους και νέες και το παιδικό από 9 παιδιά.

"ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΝΕΑ" 8.6.77

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας εκδόθηκε και κυκλοφορεί το έργο του Γέρο-Στάθη (Στάθη Αθανασιάδη) "Ακρίτες - Διγενής - Ποντιακή Ακριτική ποίηση", με πολλά ευνοϊκά σχόλια από τον τοπικό τύπο.

Η τιμή του βιβλίου είναι 100 δραχ. και διατίθεται από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας.

"ΕΝΩΣΗ ΠΟΝΤΙΩΝ" ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1978

Νέα από τα αδελφά Σωματεία

Σύλλογος "Παναγία Σουμελά" Θέρμης Θεσσαλονίκης

Ο δραστήριος ποντιακός Σύλλογος της Θέρμης πραγματοποίησε εντυπωσιακές εκδηλώσεις στη μνήμη των 350.000 νεκρών της γενοκτονίας της περιόδου 1918 - 1922. Στην αρχή των εκδηλώσεων έγινε επιμνημόσυνη δέηση η οποία συνοδεύτηκε με ομιλία από τον εξάμετρο επιστήμονα κ. Αχιλλέα Ανθεμίδη. Και οι επιτυχημένες εκδηλώσεις έκλεισαν με επίδειξη ποντιακών χορών.

Σύλλογος Ποντίων "Ακρίτες του Πόντου" Σταυρούπολης Θεσσαλονίκης

Επιτυχημένη θεατρική παράσταση με το έργο "Τη τρίκας το γεφύρι" του Θ. Κανονίδη έδωσε η θεατρική ομάδα "Ακρίτες του Πόντου", στο Εθαιαχώρι της Καβάλας. Το κοινό χειροκρότησε θερμά τους ερασιτέχνες ηθοποιούς.

Σύλλογος Ποντίων Κατερίνης "Παναγία Σουμελά"

Η σύνθεση του νέου Δ.Σ του Συλλόγου Κατερίνης "Παναγία Σουμελά" έχει ως εξής: Πρόεδρος Αρης Κασσιμίδης, αντιπρόεδρος Εθ. Γραμματικόπουλος, γεν. γραμματέας Νίκος Συμεωνίδης, ταμίας Παν. Συρανίδης, εφόρος Δημ. σχέσεων Χρήστος Ματασιδής και μέλη Ελένη Κυριακίδου, Κυριάκος Φυροζίδης, Παν. Λεουσιδής και Σοφία Ιωαννίδου.

Ακόμα ο σύλλογος έδωσε δεξίωση προς τιμή του μεγάλου ηθογράφου μας Στάθη Ευσταθιάδη, προέδρου του Συλλόγου "Φάρος Ποντίων" Θεσσαλονίκης. Η δεξίωση δόθηκε σε οικογενειακό κέντρο της Κατερίνης.

Ποντιακός σύλλογος Αρδασας

Με μεγάλη επιτυχία έγιναν στις 4.8.91 οι εκδηλώσεις 12ου φεστιβάλ ελληνικών παραδο-

σιακών χορών στην Αρδασα. Στο φεστιβάλ συμμετείχαν πάνω από 10 σύλλογοι που εντυπωσίασαν με τα χορευτικά τους συγκροτήματα. Το πλήθος του κοσμου έμεινε πολύ ικανοποιημένο από τις εκδηλώσεις.

Σύλλογος Ποντίων Λευκογειών Δράμας

Θεατρικές εκδηλώσεις κατέγραψε στο ενεργητικό του κατά το μήνα Αύγουστο ο Ποντιακός Σύλλογος Λευκογειών Δράμας. Το πλοίοιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα παρακολούθησαν εκπρόσωποι των θρησκευτικών, πολιτικών και στρατιωτικών αρχών και πλήθος κόσμου.

Καλλιτεχνική Στέγη Ποντίων Βόρειας Ελλάδας

Με κάθε επισημότητα το Δ.Σ της καλλιτεχνικής Στέγης Ποντίων Βόρειας Ελλάδας θεμελίωσε το πνευματικό του κέντρο στο ιδιόκτητο οικόπεδο της Στέγης. Το θεμέλιο λίθο τοποθετήσε ο υπουργός Γεωργίας κ. Σωτήρης Κουβελας. Μετά τη θεμελίωση ακολούθησαν χαιρετισμοί και ομιλίες μέσω σε μια ατμόσφαιρα ιδιαίτερα συγκινητική.

Σύλλογος Ποντίων Φιλώτα Φλώρινας

Χορευτικές εμφανίσεις πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία το Δ.Σ του Συλλόγου Ποντίων Φιλώτα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο σύλλογος έχει τρία θαυμάσια χορευτικά συγκροτήματα, τα οποία, όπου κι αν εμφανίζονται, προκαλούν θαυμασμό.

Ευξείνος Εστία Συκεών Θεσσαλονίκης

Επιτυχημένες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις πραγματοποίησε το Σάββατο 28 Σεπτεμβρίου η Ευξείνος Εστία Θεσσαλονίκης. Το πλοίοιο πρόγραμμα παρακολούθησε πλήθος κόσμος και εκπρόσωποι των αρχών και των Ποντιακών Σωματείων.

Η "Μέριμνα Ποντίων Κυριών"

Το θαυμάσιο και ιστορικό Σωματείο "Μέριμνα Ποντίων Κυριών" στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς του σωματείου "υιοθέτησε" το χωριό Μεσσονήσι Φλώρινας. Μια εξαιρετη πρωτοβουλία που αποχαιρέτησε με τα πιο κολλασκευτικά λόγια εκ μέρους των αρχών και του ποντιακού κόσμου της Φλώρινας.

Σύλλογος Ποντίων Αργυρούπολης Δράμας

Τριήμερες εντυπωσιακές εκδηλώσεις πραγματοποίησε ο δραστήριος σύλλογος Ποντίων Αργυρούπολης Δράμας με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 70 χρόνων της ίδρυσης του οικισμού και των 60 χρόνων της δημιουργίας του Συλλόγου. Οι θεαματικές εκδηλώσεις άρχισαν την ημέρα της γιορτής της Αποτομής της Κεφαλής του Ιωάννου του Προδρόμου με τη συμμετοχή όλων των κατοίκων του οικισμού, εκπρόσωποι αρχών και ποντιακών Σωματείων. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη διοργάνωση των επιτυχημένων εκδηλώσεων είχαν συμπαράσταθεί η Εκκλησιαστική Επιτροπή του χωριού, η Σχολική Εφορία και ο αθλητικός ποντιακός σύλλογος.

Μορφωτικός Σύλλογος Μεσαίου Θεσσαλονίκης "Ο Πόντος"

Επιτυχημένες καλλιτεχνικές, πνευματικές, αθλητικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις πραγματοποίησαν οι Πόντιοι του Μεσαίου Θεσσαλονίκης κατά το μήνα Αύγουστο. Συ-

γκεκριμένα έγιναν οι εξής εκδηλώσεις:

- Θεατρική παράσταση με το έργο "Ο Κλήδωνας".

- Παράσταση Καραγκιόζη για τα παιδιά.

- Ομιλία από το δημοσίευμα Π. Κασιόδη με θέμα: "Η ποίηση των Ποντίων".

- Παράσταση με μαριονέτες για τα παιδιά.

- Ποδοσφαιρικός αγώνας με αθλοθέτηση του κυπέλλου.

- Προβολή βιντεοκασετών για τα 10 χρόνια λειτουργίας του Συλλόγου.

- Συμμετοχή στις πανηγυρικές - θρησκευτικές εκδηλώσεις της γιορτής Μεταμόρφωσης Σωτήρος.

Εκπολιτιστικός σύλλογος Ν. Καύκασος

Με σχετικό έγγραφο του ο δραστήριος σύλλογος Ν. Καύκασος, ευχαριστεί το διθλοπώλειο Μαρίας Πέτρου Μάλαμα Θεσ/νίκης για τη δωρεά 52 τόμων βιβλίων. Ακόμα ευχαριστεί όσους βοήθησαν οικονομικά για την κατοσκευή των χορευτικών στολών.

Μικρή Σάντα Βέροιας

Αποχαιρετιστήρια καθοικειμένη εκδήλωση πραγματοποιήσαν οι συμπατριώτες μας από τη Μ. Σάντα. Η εκδήλωση όπως την περιγράφει σε σχετική επιστολή του ο κ. Μιχάλης Πιστοφίδης ήταν επιτυχημένη.

Γλέντησε ο κόσμος με την καρδιά του. Και του χρόνου λοιπόν.

ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ

Οι συμπατριώτες μας που πρόσφατα ήρθαν από τη Σοβιετική Ενωση ίδρυσαν στη Θεσσαλονίκη ένα νέο ποντιακό σωματείο με την επιτυχημένη επωνυμία "Επιστροφή". Πολλά είναι τα προβλήματα που απασχολούν τους συμπατριώτες μας. Νομίζουμε ότι το νέο αυτό Σωματείο, που βρήκε φιλοξενία στην Ευξείνου Λέσχη Θεσσαλονίκης, πολλά θα προσφέρει στα μέλη του. Η σύνθεση του πρώτου Δ.Σ. του σωματείου έχει ως εξής: Τσακαλίδης Ιωάννης Πρόεδρος, Πέκοβ Παναγιώτης Αντιπρόεδρος, Σπυράντης Κοσμάς Γεν. Γραμματέας, Νικολαΐδου Ματέλα Ταμίας, Χαραθαμπίδης Θεόδωρος Εφορός, Πέκοβ Κων/νος, Τεπέτοβ Οδυσσεάς, Ατματζίδης Γεώργιος και Κεχιόπουλος Ιωάννης Μέλη.

Ο "Αργοναύτης" εύχεται στο νεοσύστατο αυτό σωματείο κάθε επιτυχία στους στόχους του.

Για πείρε λύρα μ' έμορφο
πώς αγροικός ατ' όλια,
και το λαλόπος το γλυκό,
πώς παίρ λαρών τα πόνε:

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ο "Αργοναύτης" με χαρά θα φιλοξενεί την παρουσίαση βιβλίων και περιοδικών που αφορούν τον Πόντο. Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να στέλνουν ένα αντίτυπο του βιβλίου ή του περιοδικού τους για τον παραπάνω σκοπό.

Γιάννης Α. Μελετιδής

Το χορευτικό συγκρότημα της Ε.Λ.Β. Στη φωτογραφία διακρίνονται από αριστερά ο χοροδιδασκάλος Βασίλης Φωτιάδης, δεξιά ο πρόεδρος της Λέσχης Μιλιτιάδης Μαυρίδης και δίπλα του ο λυράρης της Λέσχης Αρχιμήδης Γεωργιάδης.

ΠΟΝΤΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Το Λαζοχώρι

Συνέχεια από το προηγούμενο

Όνομασία του Συνοικισμού

Η ονομασία του Συνοικισμού "Λαζοχώρι" δόθηκε από τον εκπρόσωπο του Εποικισμού Πιπίνο Βαρακλή.

Τότε συνήλθε και το εξής περιστατικό. Κάθε πατριαρχική οικογένεια ήθελε επίμονα να δώσει στον οικισμό το όνομα του δικού της χωριού. Για μια στιγμή άρχισαν να αξύνονται τα πνεύματα, οπότε πήρε το λόγο ο εκπρόσωπος του εποίκισμού, ο οποίος για να τους συμβιβάσει του είπε:

"Τί μαλώνετε για την ονομασία; Αφού είστε όλοι Λαζοί, ας ονομάσουμε το συνοικισμό Λαζοχώρι". Ετσι και έγινε. Δυστυχώς από ιστορική άγνοια και από παρεξήγηση της σημασίας της λέξης "Λαζοί" δέχτηκαν όλοι τους, χωρίς αντίδραση, την ξένη αυτή ονομασία.

Ίδρυση ενορίας και χτίσιμο εκκλησίας

Όσοτου να αποκτήσει εκκλησία ο Συνοικισμός οι κάτοικοι εκτελούσαν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα στο Ταραμούνι. Ακόμη και το νεκροταφείο τους, χρησιμοποιούσαν. Πολλοί Λαζοχωριτες αναπαύονται εκεί.

Ο πόθος όλων των κατοίκων ήταν ν' αποκτήσουν δική τους εκκλησία. Για το σκοπό αυτό έκαναν παραστάσεις στη Μητρόπολη, για να τους χορηγήσει σχετική άδεια να χτίσουν εκκλησία.

Την παραμονή του Προφήτη Ηλία του έτους 1928 έγινε στο

οπίτι του Τσαπακίδη Κων/νου συγκέντρωση των αρχηγών των οικογενειών, για να συζητήσουν το θέμα της ανέγερσης εκκλησίας. Από τη συγκέντρωση αυτή εκλέχτηκε τετραμελής επιτροπή αποτελούμενη από τους Πετρίδη Θεόδωρο, Μελετιόδη Αντώνιο, Ιωαννίδη Αλέξανδρο και Τσαπακίδη Κων/νο, με εξουσιοδότηση να επισκεφθούν το Δεσπότη, για να του εκθέσουν το θέμα του χτισίματος εκκλησίας.

Μετά από δύο μέρες η επιτροπή πήγε στη Μητρόπολη και ζήτησε από τον Δεσπότη Πολύκαρπο να χορηγήσει σχετική άδεια για την ανέγερση εκκλησίας. Επειτα από πολλές συζητήσεις και αφού πείστηκε ο Μητροπολίτης για τη δυνατότητα του χτισίματος της εκκλησίας, από τους κατοίκους του Συνοικισμού, έδωσε τη συνατάξή του. Η χαρμόσυνη είδηση γρήγορα έφτασε στο χωριό. Μάλιστα συγκεντρώθηκαν, για να πανηγυρίσουν το γεγονός και για να ανταλλάξουν γνώμες σχετικά με τον

τρόπο και τη μεθόδευση της ανέγερσης του ναού. Ο ενθουσιασμός όλων ήταν πολύ μεγάλος. Κανένας δεν απουσίασε από το προσκλητήριο της προφοράς, για την εκκλησία. Άλλοι έπαιρναν μέρος στις ερανοκές επιτροπές και άλλοι κουβαλούσαν με τα κάρτα τους αμμοχάλικο από τον Τριπόταμο και πέτρες (κουρούπνες) από τα αντερίσματα της εκκλησίας των Αγίων Αναργύρων Βέροιας και από τον Τριπόταμο της περιοχής του Προμηθέα. Κατά το χτίσιμο της εκκλησίας δεν έλειψαν και ορισμένα περιστατικά που επιδεικνύουν τη μεγάλη επιθυμία των κατοίκων, για να αποκτήσουν τη δική τους εκκλησία: Ενα πρωί ο Θεόδωρος Ιωακειμίδης (Τσαούς) ξεκίνησε με τη βουδμάξά του για το χωράφι. Στο δρόμο συναντήθηκε με τον Πετρίδη Κων/νο (Νεμνέ), ο οποίος τον ρώτησε που πήγαινε. Για "σπορά" του αποκρίθηκε. Και τότε ο Νεμνέ του είπε: "Ας την σποράν και δέβα φέρεν γούμ' για την εκκλησία". Ετσι και έγινε.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

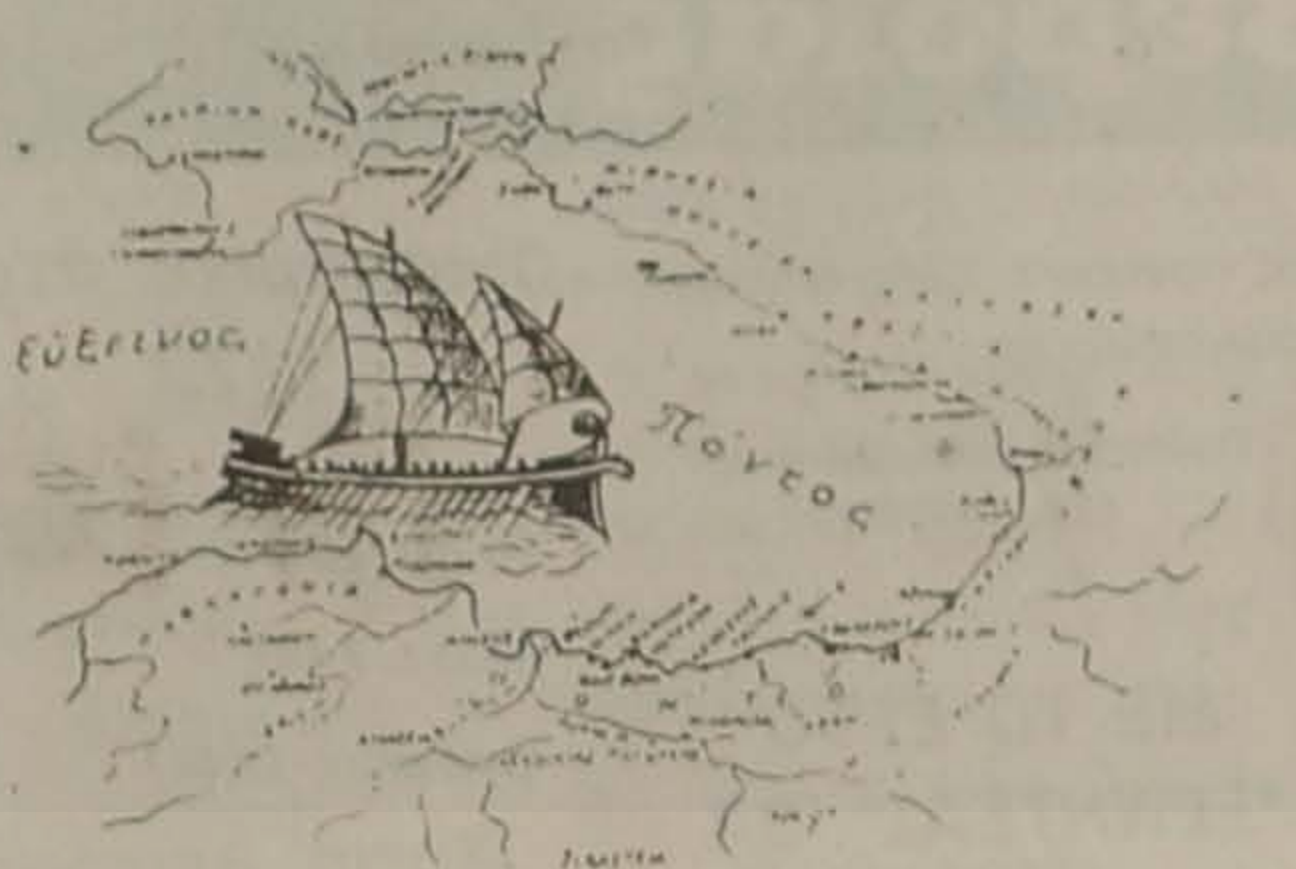

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ο "Αργοναύτης" ως γνωστόν εκδίδεται από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας για μη κερδοσκοπικούς λόγους, αλλά για πνευματική ανιστόρηση της λαογραφίας και της πολιτιστικής μας παράδοσης. Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, για την ασαφότητα και απρόσκοπτη πλεύση του να ανανεώσουμε τις συνδρομές μας έγκαιρα και ακόμα να γράψουμε νέους συνδρομητές.

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΜΑΙΑΣ

Του καθηγητή Κώστα Φωτιάδη

Συνέχεια από το προηγούμενο

Η πολιτική μεταβολή που επακολούθησε, αφύπνισε το εθνικό αίσθημα των Μαρριουπολιτών. Στις 12 Νοεμβρίου 1917, με πρωτοβουλία των Ν. Νερούφειδα, Η. Πετρόδ, Γ. Λυτρωτή, Ε. Μανουήλιδ, Γ. Χασιή και του δικηγόρου Πητσαοχή, συγκλήστηκε γενική συνέλευση, στην οποία πήραν μέρος όλοι οι Έλληνες της περιοχής. Μεγάλη εντύπωση προξένησε στους πρωτεργάτες αυτής της πολιτικής κίνησης, πέρα από την αθρόα προσέλευση όλων, το πατριωτικό ενδιαφέρον και η προθυμία για βοήθεια που έδειξαν οι πιο πολλοί για τα εθνικά θέματα που βρίσκονταν σε κρίσιμη φάση. Πολλοί κάτοικοι της Μαρριουπόλης και των άλλων ελληνικών χωριών γράφθηκαν μέλη του νεοσύστατου συνδέσμου. Τα πρακτικά της γενικής συνέλευσης, μας πληροφορεί ο Δημήτριος Μισαηλίδης, δόθηκαν για δημοσίευση. Δε διευκρινίζει όμως που. Από την άλλη, δυστυχώς, δε γνωρίζουμε αν σώζονται κάποια τα αυθεντικά πρακτικά. Στο άρθρο του αυτό, ο Δημήτριος Μισαηλίδης μας δίνει έμμεσες πληροφορίες για τα γεγονότα αυτά. Προσεγγίζει εξωτερικά μόνον τα θέματα, τονίζοντας την απήχηση που είχε ο ίδιος τους Έλληνες αυτή η πρωτοβουλία: "Οι γέροντες των χωριών δακρύνοντες εκ χαράς δια τα ανεπίσημα ταύτα γεγονότα, άπερ άλλατε ωνειρεύοντο, χαιρετίζουν αληθινώς δια το

συστήματος και η τοιαύτη προπαγανδιστική υπό των αρμοδίων εργασία προς αποτροπήν του Ελληνοσ εκ του συνάπτειν μετά Ρώσων γάμου, ών συνέπεια έπεται... η εν γένει κατάσταση του ελληνοσμου εν Ρωσία δεν παρουσιάζει δυστυχώς πανταχού την αυτήν αισιοδοξίαν... Οσοι μεν αφορά τους Ιερείς, τον τύπον και τους διδασκάλους ως οι πλείστοι δυστυχώς δεν είναι εις το ύψος της αποστολής των, επιφυλάττομαι εν ιδιαιτέρα εκθέσει εμπειριστατωμένως ν' αναπτύξω".

πολιτική αβεβαιότητα, τα αρνητικά αποτελέσματα του εμφυλίου σπαραγμού και κάποιες αδίκιες που διαπράχθηκαν εις βάρος των ελλήνων της περιοχής, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην επαναστατήριση των εθνικών προβλημάτων: "Περί Ελλήδος μέχρι τούδε ουδεμίαν αίσθησιν είχαν, ήδη όμως ότε και εις τα εντόπια στοιχεία εξέφθη το φυλετικό μίσος οίτοι μετετράπησαν εις φανατικούς ελληνοσ, μισούν και μισούνται εκ των άλλων στοιχείων και σκέπτονται ότι η Μεγάλη και Φιλόδοτος αυτών πατρίς Ελλήδος ή θα τους μετριοκόση όηου ή ενταύθα θα τους υπερασπίση. Μετά μεγάλης ανυπομονησίας περιέμενον ελληνοσ στρατόν μεθ' ου οι αξιωματικοί και στρατεύσιμοι ήσαν επί ποδός ίνα συνενωθούν...".

Διαφορετική γνώμη για τις επιμειξίες είχε ο Ιερέας Δ. Μισαηλίδης. Σε αναφορά του (4 Ιουνίου 1919) προς τον πρόξενο του Νοβοροσίσκ Φ. Ζήνωννα έγραφε ότι: "Επιγομμάς σχέσεις μετά των Ρώσων αποφεύγουσι να συνάπτωσιν, άλλαωτε και Ρώσοι εν τοις ελληνοσικω χωρίοις είναι σπάνιοι. Παρ' αυταίς θλίπει τις τα καθαρά ελληνοσ χαρακτηριστικά του προσώπου, εις ως και ταύτα κατά την άνοιξιν ένεκα του ψυχρού κλίματος, τρέφουσι πρόβατα και αγελάδες και είναι μακρόζωοι εν σχέσεις προς τους ήσινους Ελληνοσ, διότι πλείστοι ευρίσκονται άνω των 80 και 100 ετών, γοίας δε έχουσι ανά 5 τεστίννας δι' έκαστον άρρεν μέλος της οικογενείας... Οι γέροντες είναι καλοί πατριώται και ένθερμοι χριστιανοί, γνωρίζου διάφορα δημοτικά μας άσματα, πολλήκις μετά των γραιών και ψάλλουσι εκκλησιαστικά άσματα και εν γένει παρουσιάζουσι τι το ελληνοσκόν, αλλ' οι νέοι και οι νεαί εισίν οίκτρον θέαμα από εθνικής απόψεως παρουσιάζόμενοι ως παντελώς έκφυθοι ως άθρησκοι δε ήδη ένεκα του μισοεθνοσμου, τα ήθη δε αυτών είναι ελευθερώτερα και αυτών των Ρώσων".

Είναι αλήθεια ότι οι ελληνοσ της Μαρριουπόλης, όπως και των άλλων περιοχών της νότιας Ρωσίας και του Καυκάσου, όταν ξέσπασε ο Οκτωβριανή Επαναστάση αντιμετώπισαν μεγάλο πρόβλημα, τι πρέπει να κάνουν. Στα μέρη που κατοικούσαν δεν έπαυαν να νιώθων πρόσφυγες, ξένοι. Αυτά ήταν ο λόγος που αποφεύγανε τις επιμειξίες με τους ομόθρησκους ήσους. Αυτά ήταν και ο λόγος που αλληλομισούνταν με γειτονικούς ήσους, με τους οποίους συχνά έρχονταν σε προστριβές. Στα ανέκδοτα έγγραφα του ιστορικού αρχείου του υπουργείου Εξωτερικών, που αναφέρονται στον ελληνοσμο της Μαρριουπόλης, παρουσιάζονται συχνά το μεγάλο αυτό δίλημμα, να πάμε με τους επαναστάτες ή με τον εθνοστικό στρατό του Δενκίν. Ουδέτεροι δεν μπορούσαν να μείνουν, γιατί και οι δύο πλευρές έθεταν το πρόβλημα ή με μας ή με τους άλλους. Τελικά ο ελληνοσ

σμός της περιοχής Μαρριουπόλης αναγκάστηκε να χωριστεί στα δύο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να πάθουν και από τους δύο φοβερές καταστροφές. Τα έγγραφα του Υπουργείου Εξωτερικών μιλούν μόνο τους: "... Εφευγον οι στρατεύσιμοι από τους εθνοστώνων και ποίηλοι αξιωματικοί και τελευταίον η απολυταρχική συμπεριφορά των εθνοστώνων προς αυτούς τους ννάγκασαν ίνα φυγόστρομοί και πολλή ελληνοσκό χωρία, ως το Μάγγου, Στάρι, Κριμ, Γιάητα, Χαράχλη, Τσαρταχλή, Κερμεντζούκ, διοργανωθούν και Ζητήσούν υποστήριξιν των μισοεθνοσ, αποτέλεσμα δε της επαναστάσεως ταύτης υπήρξεν η υπό των μισοεθνοσικών κατόχησις της Μαρριουπόλης της 10ης Μαρτίου 1919 ήτοι του τρέχοντος έτους και η ανακατάληψις την 14ην Απριλίου του ίδιου έτους. Ηδη και πάλην οι εθνοσταί κατέλαβον τα μέρη ταύτα. Κ' αμφοτέρα τα κόμματα επροξένησαν αρκετάς ζημίας και καταστροφάς εις τους Ελληνοσ τούτους ούτως ώστε πάντες ειςί απήλησμένοι και μόνον εκ της μητρος Ελλήδος και του Μεγάλου αυτής Κυβερνήτου Βενιζέλου περιμένοντι χείρας βοήθειας". Άλλο έγγραφο του διευθυντή του ελληνοσικού προξενείου του Κέρτς, Γεράσιμου Σέρρα, που στάλθηκε στις 31 Μαρτίου 1919 στο γενικό πρόξενο της Ελλήδος στο Αικατερινοπόλ, περιγράφει επίσης τις καταστροφές που έπαθαν οι Ελληνοσ της Μελιτουπόλης και της Μαρριουπόλης από τον εμφύλιο πόλεμο αυτό: "Μετά την κατάληψιν της Μελιτουπόλης υπό των Μισοεθνοσικών προσέβησαν γενικώς εις σφαγάς και λεηλοσίας του ελληνοσικού πλθυσμού, συγχρόνως επήληθεν η κατάληψις Βερδιανοκάς και Μαρριουπόλης οσθεν νεοί πρόσφυγες καθημερινώς κατέφθανον βεβαιούντες τα αυτά ούτως ώστε εις την πόλιν μας εδημιουργήθη έκρυθμος κατάσταση ήτις συνδεομένη με την οσημέραι προέβησιν των μισοεθνοσικών εις την Κριμαίαν κατά την 24ην Μαρτίου ε.ε. μετεβλήθη εις αληθή πανικό τον οποίον πανικόν χειροτέρευον η ραγδαία υποχώρησις του εθνοστικού Στρατού φθάνοντος διαρκώς εκ του μετώπου".

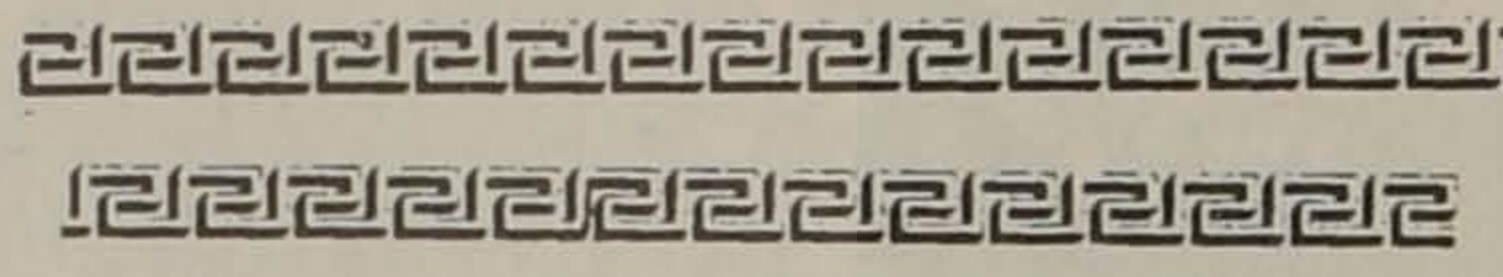
Συνέχεια στο επόμενο

ΕΝΑ ΝΕΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Στη φωτογραφία ο υπεύθυνος της εκπομπής Κώστας Καραπαναγιωτίδης και οι συνεργάτες του κ. Βάσω Σιδηροπούλου - Καραμήτσου και η δ. Λίτσα Κωνσταντινίδου.

Στο εξής η ραδιοφωνική εκπομπή της Ε.Λ.Β., που τόσο αγαπήθηκε από τους ακροατές του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Ημαθίας ΤΥΠΟΣ FM, θα ακούεται κάθε Δευτέρα από τις 6.30 μ.μ. έως τις 8 μ.μ. Την εκπομπή επιμελείται ο Κώστας Καραπαναγιωτίδης και οι συνεργάτες του. Οπως ανακοινώθηκε η εκπομπή ήμερα από το επιτυχημένο καλλιτεχνικό της πρόγραμμα θα περιλαμβάνει λαογραφικά και ιστορικά στοιχεία. Ενα νέο δυναμικό ξεκίνημα που υπόκειται πολλά.

Ενισχύετε το Πνευματικό μας Κέντρο

Αγαπητοί μου συμπατριώτες και αναγνώστες του "Αργοναύτη". Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, όλοι, οι Πόντιοι και φιλοπόντιοι, ότι είναι "θέμα τιμής" να προχωρήσουμε σοβαρά οι εργασίες ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, το οποίο θα αποτελέσει (όταν θα λειτουργήσει με όλα τα τμήματά του) μια πολιτιστική κυψέλη του Ποντιακού Ελληνισμού, όπως η Παναγία Σουμελά είναι το Θρησκευτικό μας κέντρο. Χρειάζεται, όμως, να "ανασκουμπωθούμε" όλοι - όλες, ώστε να εξοικονομηθούν σοβαρά ποσά. Ενας τρόπος να προσφέρουμε στη Λέσχη (για το Πνευματικό Κέντρο) όσα ποσά επιθυμούμε να δώσουμε, π.χ. αντί στεφανιών σε κηδείες κ.λ.π. συγγενών και φίλων μας. Ετσι, τα ονοματεπώνυμα θα γραφούν και στο ειδικό βιβλίο, που αργότερα θα κυκλοφορήσει και τυπωμένο με το χρονικό της ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου. Ας σημειωθεί δε ότι για όλες τις δωρεές θα δίδονται ισόποσες αποδείξεις, ώστε τα σχετικά ποσά να εκπίπτονται στις φορολογικές δηλώσεις.